

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/93/2020
Identifikačné číslo spisu: 4018200614
Dátum vydania rozhodnutia: 26. januára 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Michal Matulník
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:4018200614.2

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: G.. C. L., bytom D. Z. XX, M., právne zastúpeného HHB advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Andreja Kmeťa 576/13, Martin, IČO: 52 274 896, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa - pobočka Levice, so sídlom Sv. Michala 41, Levice, o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sa/82/2018-119 zo dňa 08. júna 2020, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sa/82/2018-119 zo dňa 08. júna 2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

O d ō v o d n e n i e

I.

1. Uznesením č.k. 23Sa/82/2018-119 zo dňa 08. júna 2020 Krajský súd v Nitre podľa § 249 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa tento domáhal odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy - Sociálnej poisťovni - pobočky Levice v administratívnom konaní vedenom žalovaným pod sp. zn. 16958-2/2018-LV o návrhu žalobcu na povolenie obnovy konania.

2. V odôvodnení uznesenia krajský súd konštatoval, že žalovaný prerušil konanie vo veci povolenia obnovy konania na poisťné, predpísané právoplatným rozhodnutím č. 700-1310960117-GC04/17 zo dňa 21. júna 2017 za obdobie od januára 2015 do mája 2016 v zmysle § 193 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) z dôvodu, že konanie vo veci zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia nebolo doposiaľ pred správnym orgánom právoplatne ukončené. Taktiež dal do pozornosti, že správne súdy nepreskúmavajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia, týkajúce sa vedenia konania správnych orgánov. Uviedol, že podstata vyňatia rozhodnutí a opatrení uvedených v § 7 písm. e/ SSP zo súdneho prieskumu je založená na tom, že predbežné, procesné a poriadkové rozhodnutia a opatrenia vo svojom súčte predstavujú v podstate len samotný procesný postup orgánu verejnej správy

v administratívnom konaní s tým, že prípadné pochybenie, alebo vady v tomto konaní sa môžu, ale i nemusia preniesť do zákonnosti rozhodnutia alebo opatrenia vydaného v tomto konaní vo veci samej alebo toho rozhodnutia, resp. opatrenia, ktorým sa administratívne konanie končí. Inak povedané, ak sa dotknutý účastník domnieva, že príslušné predbežné, procesné alebo poriadkové rozhodnutie či opatrenie je nezákonné, môže túto skutočnosť namietať ako porušenie procesných predpisov, ktoré sa odrazilo v nezákonnosti prijatého a žalobou napadnutého meritórneho alebo konečného rozhodnutia alebo opatrenia. Procesným rozhodnutím alebo opatrením je také rozhodnutie alebo opatrenie, ktoré v rámci administratívneho konania upravuje určitú procesnú otázku. Dospel k záveru, že v danom prípade nie je možné žalovanému vytknúť nečinnosť, že doposiaľ nepokračoval v začatom administratívnom konaní, nakoľko prerušenie administratívneho konania je postupom v konaní vo veciach sociálneho poistenia v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z., kedy ide o rozhodnutie procesnej povahy žalovaného, teda za týchto skutkových okolností nečinnosť zistená nebola.

3. Ďalej uviedol, že relevantné pre konštatovanie nečinnosti žalovaného by bolo zistenie, že tento vo veci návrhu žalobcu na obnovu konania protiprávne nekoná vôbec, čo však v danom prípade nebolo preukázané. Žalovaný v tomto prípade nie je nečinný, pretože svoje nekonanie zdôvodnil v rozhodnutí o prerušení administratívneho konania, pričom dôvody, pre ktoré konanie prerušil, nepominuli.

II.

4. Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

5. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd (§ 440 ods. 1 písm. e/ SSP), ako aj, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP) a tiež, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

6. Krajskému súdu vyčítal pochybenie v procesnom postupe, spočívajúce v absencii doručenia podania žalovaného zo dňa 7. januára 2019, teda vyjadrenia žalovaného k podanej žalobe, žalobcovi. V uvedenom videl porušenie povinnosti súdu ustanovenej v § 106 ods. 1 SSP, ako aj porušenie čl. 9 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v spojení s § 5 ods. 1 SSP, a napokon aj dôvod pre podanie kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 ods. 1 písm. f/ SSP. Dodal, že Správny súdny poriadok nezbavuje súd povinnosti doručiť vyjadrenie žalovaného žalobcovi ani v prípade, ak môže vo veci rozhodnúť bez pojednávania. Zdôraznil, že žalobca tak nemal možnosť oboznámiť sa s argumentmi žalovaného uvedenými v jeho vyjadrení a brániť sa voči nim, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

7. Ďalej vo vzťahu k záveru krajského súdu, že v rámci konania o odstránenie nečinnosti žalovaného nie je oprávnený skúmať jeho rozhodnutie č. 16958-2/2018-Lv zo dňa 4. apríla 2018 o prerušení konania o návrhu žalobcu na povolenie obnovy konania zo dňa 5. marca 2018, pričom žalobca sa mal domáhať jeho zrušenia prostredníctvom všeobecnej správnej žaloby, uviedol, že v takom prípade bolo povinnosťou správneho súdu postupovať podľa § 30 SSP, nakoľko rozhodnutie o prerušení je procesným rozhodnutím a primárne je z prieskumu správneho súdu podľa § 7 písm. e/ SSP vylúčené, hoci za určitých podmienok vylúčené byť nemusí. Namietal teda, že ak správny súd mal postupovať podľa § 30 SSP a považovať žalobu žalobcu podanú v tomto konaní za všeobecnú správnu žalobu, v zmysle § 23 SSP nebol oprávnený vo veci rozhodovať samosudca, ale mal o nej rozhodnúť senát. Preto v uvedenom postupe krajského súdu videl pochybenie zakladajúce dôvod pre podanie kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. e/ SSP.

8. Vadu v procesnom postupe správneho súdu žalobca vzhliadol aj v jeho záveroch, že žalobca sa mal domáhať zrušenia rozhodnutia o prerušení konania prostredníctvom všeobecnej správnej žaloby, pričom však zároveň vyslovil, že správne súdy nepreskúmajú rozhodnutia správnych orgánov procesného charakteru podľa § 7 písm. e/ SSP, za ktoré označil aj rozhodnutie o prerušení konania. Tieto dve tvrdenia správneho súdu žalobca pokladal za protichodné, majúce za následok

nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia správneho súdu. Dodal, že nepreskúmateľnosť tohto uznesenia žalobcovi znemožňuje argumentovať proti záverom súdu uvedeným v uznesení. Mal za to, že týmto dochádza k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces a možno tak konštatovať dôvod pre podanie kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 ods. 1 písm. f/ SSP. Rovnako tak tvrdil, že rozhodnutie o prerušení konania je rozhodnutím, ktoré je zo súdneho prieskumu podľa § 7 písm. e/ SSP vylúčené, preto sa súd mal zaoberať jedine tým, či dochádza k nečinnosti v konaní vedenom pred žalovaným. Doplnil, že rozhodnutie o prerušení konania a jeho obsah majú slúžiť len k tomu, aby sa súd oboznámil s dôvodmi nekonania na strane žalovaného a vyhodnotil ich, či sú opodstatnené.

9. Napokon pochybenie, spočívajúce v nesprávnom právnom posúdení veci žalobca vzhľadom na výrok uznesenia, týkajúceho sa trov konania. Uviedol, že v priebehu tohto konania podal žalobca kasačnú sťažnosť, ktorou napadol uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sa/82/2018-85 zo dňa 17. apríla 2019, ktorým tento konanie prerušil. Najvyšší súd Slovenskej republiky predmetné uznesenie ako nezákonné zrušil. Žalobca preto zdôraznil, že z uvedeného dôvodu mal v rámci tohto kasačného konania plný úspech, teda podľa žalobcu mu mala byť priznaná náhrada trov, ktoré mu v kasačnom konaní vznikli. Uvedené podľa žalobcu zakladá dôvod pre podanie kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 ods. 1 písm. g/ SSP.

10. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

III.

11. Ku kasačnej sťažnosti žalobcu sa žalovaný vyjadril podaním zo dňa 30. júla 2020.

12. Uviedol, že krajský súd v napadnutom uznesení právne zhodnotil danú vec a jednoznačne sa vyjadril v smere, že nie je možné žalovanému vytknúť nečinnosť, keď doposiaľ nepokračoval v administratívnom konaní, nakoľko prerušenie administratívneho konania je postupom v konaní vo veciach sociálneho poistenia v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z. Taktiež poukázal na záver krajského súdu, podľa ktorého relevantné pre konštatovanie nečinnosti žalovaného by bolo zistenie, že tento vo veci návrhu žalobcu na obnovu konania protiprávne nekoná vôbec, čo v danom prípade preukázané nebolo. Uviedol, že žalovaný v tejto veci nie je nečinný, nakoľko svoje konanie zdôvodnil v rozhodnutí o prerušení administratívneho konania, pričom dôvody, pre ktoré konanie prerušil, nepominuli.

13. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

IV.

14. Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti bolo žalobcovi doručené dňa 13. augusta 2020 na vedomie.

V.

15. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

16. Podľa § 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z., najvyšší správny súd začne činnosť 1. augusta 2021.

17. Podľa § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z.z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z., výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z najvyššieho súdu na

najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu.

18. Z vyššie citovaného odseku 2 vyplýva, že zákonodarca upravil prechod výkonu súdnictva z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd, a teda najvyšší správny súd prebral z najvyššieho súdu všetky „živé“ veci v agende správneho súdnictva, ktoré následne aj dokončí.

19. V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde (§ 2 ods. 1 a 2 SSP).

20. Správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 6 ods. 1 SSP).

21. Predmetom kasačnej sťažnosti bolo rozhodnutie správneho súdu, ktorý zamietol žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy žalobcu, ktorou sa domáhal odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy - Sociálnej poisťovne - pobočky Levice v administratívnom konaní vedenom žalovaným pod sp. zn. 16958-2/2018-LV o návrhu žalobcu na povolenie obnovy konania.

22. Podľa § 242 ods. 1 SSP žalobca sa môže žalobou domáhať odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní.

23. Podľa § 453 ods. 1 SSP kasačný súd je viazaný rozsahom kasačnej sťažnosti; to neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý kasačnou sťažnosťou nebol dotknutý.

24. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému meritórnemu výroku uznesenia správneho súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom súdneho a administratívneho spisu a zistil, že správny súd pred rozhodnutím vo veci samej nepostupoval v zmysle zákona.

25. Podľa § 106 ods. 1 SSP ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenia alebo nerozhodne vo veci bez nariadenia pojednávania, zašle bezodkladne žalobcovi vyjadrenie žalovaného a ďalších účastníkov k žalobe. Žalobca sa k nim môže vyjadriť v lehote určenej správnym súdom.

26. Podľa § 106 ods. 2 SSP k vyjadreniu žalobcu sa môžu účastníci konania vyjadriť v lehote určenej správnym súdom. Na ďalšie vyjadrenia správny súd nemusí prihliadať, o čom účastníkov konania poučí.

27. V zmysle § 440 ods. 1 písm. f/ SSP kasačnú sťažnosť možno odôvodniť tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

28. Kasačný súd preskúmava napadnuté rozhodnutie zásadne z hľadiska uplatnených dôvodov kasačnej sťažnosti (sťažnostných bodov). Kasačný súd skúma, či tu existuje uplatnený dôvod kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 SSP a jeho náležité vymedzenie podľa § 440 ods. 2 SSP.

29. Kasačný súd vychádzajúc z dôvodov kasačnej sťažnosti považoval za potrebné zaujať právny názor predovšetkým k otázke, či postupom krajského súdu pri prejednávaní a rozhodovaní o žalobe žalobcu nedošlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý proces.

30. Právo na spravodlivý proces zahŕňa právo na prístup k súdu, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na verejnú konania a rozhodnutia, právo na rozhodnutie v primeranej lehote a právo na spravodlivé prejednanie veci, do ktorého okrem iného patrí aj princíp kontradiktórnosti konania.

31. Žalobca v kasačnej sťažnosti uplatnil niekoľko kasačných dôvodov, vrátane dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP tvrdiac, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že opomenul žalobcovi doručiť vyjadrenie žalovaného k podanej žalobe zo dňa 7. januára 2019 predtým, ako uznesením č.k. 23Sa/82/2018-119 žalobu zamietol. Kasačný súd sa preto v prvom rade zaoberal touto námietkou žalobcu procesného charakteru týkajúcou sa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP.

32. Z dôvodovej správy k § 106 SSP vyplýva, že: „Navrhovaná koncepcia doručovania žaloby a vyjadrení účastníkov konania je uplatnením princípu kontradiktórnosti konania v správnom súdnictve (i keď zúženého vzhlľadom na charakter a predmet tohto konania). Po doručení žaloby správny súd, odstránení jej prípadných väd a preskúmaní procesných podmienok doručí správny súd žalobu na vyjadrenie žalovanému, prípadne ďalším účastníkom [§ 105 ods. 1 písm. a)]. Vyjadrenie žalovaného a ďalších účastníkov k žalobe je fakultatívne podriadené režimu repliky (odsek 1), na ktorý nadväzuje režim tzv. dupliky podľa odseku 2. Replika a duplika je procesný režim, ktorého zmyslom a účelom je „substancovať“ skutkové tvrdenia a právne argumenty účastníkov tak, aby bol naplnený princíp rovnosti zbraní, a aby správny súd mohol vo veci riadne konať bez prietahov. Po vyčerpaní repliky a dupliky správny súd na ďalšie vyjadrenia nemusí prihliadať, o čom účastníkov poučí. Navrhované ustanovenie reflektuje tiež judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Hudáková proti Slovenskej republike).

33. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

34. Podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

35. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

36. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení z 8. marca 2018 sp. zn. IV. ÚS 208/2018 konštatoval, že: „Spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa okrem iného (a predovšetkým) princíp „rovnosti zbraní“, t. j. princíp, že každá strana v procese musí mať rovnakú možnosť hájiť svoje záujmy, a že žiadna z nich nesmie mať podstatnú výhodu oproti protistrane (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Delcourt proti Belgicku zo 17.1.1970, vo veci Dombo Beheer B. V. proti Holandsku z 27.10.1993 a pod.). Princíp rovnosti zbraní hrá dôležitú úlohu v každom štádiu súdneho konania a vo vzťahu k rôznym subjektom. Tento princíp je expressis verbis vymedzený v čl. 47 ods. 3 ústavy a implicitne tvorí aj súčasť obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.“

37. Rovnosť strán konania súd zabezpečuje vytvorením rovnakých procesných možností na uplatnenie ich práv a plnenie ich povinností. Podstata tejto ústavnej zásady spočíva v tom, že strany civilného konania (osobitne sporového konania) majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia strany konania, nie je podstatné ani to, ktorá zo strán konania sa stane žalobcom a ktorá žalovaným (II. ÚS 35/02, IV. ÚS 126/09).

38. Kasačný súd tiež dáva do pozornosti i ďalšie rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý v náleze č. I. ÚS 355/2015 zo dňa 16. decembra 2015 uviedol, že: „Rozhodnutiu všeobecného súdu vo veci samej musí predchádzať jeho postup zodpovedajúci garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách (v kontexte danej veci v súlade predovšetkým s dohovorom), najmä garanciam obsiahnutým v princípe rovnosti zbraní a práve na kontradiktórne konanie. Pod rovnakým postavením účastníkov možno rozumieť iba také procesné postavenie, ktoré zabezpečí spravodlivý proces. Požiadavka spravodlivého procesu v sebe obsahuje zásadu zaručujúcu pre každú stranu v procese mať rovnakú možnosť obhajovať svoje záujmy a zároveň vylučujúcu mať možnosť podstatnej výhody voči protistrane (III. ÚS 313/05). Táto zásada vyjadrujúca právo na spravodlivý proces, nutnosť rovnakých pravidiel hry alebo tiež princíp rovnosti zbraní pre všetkých účastníkov súdneho konania je ďalej rozvedená v zákone č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ale predovšetkým v Trestnom poriadku a Občianskom súdnom poriadku (obdobne IV. ÚS 35/02)“.

39. Kasačný súd z obsahu súdneho spisu krajského súdu, ako i z pripojeného spisového materiálu žalovaného vyvodil, že žalobca sa žalobou doručenu krajskému súdu dňa 30. augusta 2018 mienil postupom v zmysle § 242 a nasl. SSP domáhať odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy - žalovaného v administratívnom konaní vedenom žalovaným pod sp. zn. 16958-2/2018-LV o návrhu žalobcu na povolenie obnovy konania.

40. Krajský súd postupom podľa § 247 SSP vyzval žalovaného na podanie vyjadrenia k žalobe žalobcu a predloženie administratívneho spisu týkajúceho sa veci. Toto vyjadrenie bolo správne súdu doručené dňa 21. januára 2019 (č.l. 55). Zo súdneho spisu ďalej vyplýva, že správny súd opomenul realizovať povinnosť podľa § 106 ods. 1 SSP, žalobcovi vyjadrenie žalovaného k podanej žalobe zo dňa 7. januára 2019 nezaslal a následne bez splnenia tejto povinnosti vydal uznesenie č. k. 23Sa/82/2018-119, ktorým žalobu zamietol.

41. V danej veci teda nie je sporné, že správny súd rozhodol o žalobe za absencie doručenia vyjadrenia žalovaného zo dňa 7. januára 2019 žalobcovi, a nepostupoval preto v zmysle ustanovenia § 106 SSP, keď nesplnil povinnosť zakotvenú v cit. ustanovení, odňal tak žalobcovi možnosť zaujať stanovisko k obsahu podaného vyjadrenia žalovaného (z podanej sťažnosti vyplýva, že žalobca chcel písomne reagovať na jeho obsah), a za tejto procesnej situácie vo veci rozhodol.

42. Pokiaľ ide o námietku žalobcu o porušení jeho práva na spravodlivé konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru, kasačný súd zhodne s uvedenými názormi Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) uvádza, že z princípu kontradiktórnosti konania vyplýva, že samotný účastník konania musí mať možnosť posúdiť, či a do akej miery je písomné vyjadrenie žalovaného (replika) v konaní správneho súdnictva začatom z jeho podnetu právne významné, či obsahuje také skutkové a právne dôvody, na ktoré je potrebné z jeho strany reagovať, alebo inak je vhodné sa k nemu vyjadriť. Je bez právneho významu, aký je jeho skutočný účinok na súdne rozhodnutie (m. m. vec K. S. proti Fínsku, rozsudok ESLP z 31.5.2001; vec F. R. proti Švajčiarsku, rozsudok ESLP z 28. júna 2001). Požiadavka kontradiktórnosti konania sa v ustálenej rozhodovacej činnosti súdov chápe skôr formálne, t. j. z jej hľadiska v podstate nezáleží, alebo len málo záleží na skutočnom obsahu a význame informácie alebo argumentov predložených súdu (pozri napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. I. ÚS 355/2015 zo dňa 16. decembra 2015).

43. Kasačný súd vzhľadom na vyššie uvedené, i s odkazom na rozsudok ESLP Trančíková vs. Slovenská republika dospel k záveru, že námietka žalobcu o porušení jeho práva na spravodlivý proces, je dôvodná. V rozsudku ESLP sp. zn. 17127/12 z 13.01.2015 vo veci Trančíková vs. Slovenská republika sa jasne konštatuje, že: „Strany konania musia mať príležitosť oboznámiť sa so všetkými dôkazmi a stanoviskami, pričom majú právo sa k nim vyjadriť, a to bez ohľadu na to, či ide o prvostupňové alebo odvolacie konanie a bez ohľadu na to, či sa v odvolacom konaní objavia nové skutočnosti“.

44. S ohľadom na uvedené kasačný súd konštatuje, že vznesená kasačná námietka žalobcu je opodstatnená a zakladá dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu v zmysle ustanovenia § 440 ods. 1 písm. f/ SSP.

45. Hoci už vyššie uvedené skutočnosti zakladajú dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu, pokladá kasačný súd za potrebné vysporiadať sa aj s kasačnou námietkou, týkajúcou sa nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu, zapríčinennej protichodnými závermi krajského súdu vyslovenými v predmetnom rozhodnutí, vo vzťahu ku ktorej námietke dáva do pozornosti, že základné právo na spravodlivý proces rovnako tak zahŕňa aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, IV.US115/03).

46. Nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia je porušením práva účastníka na spravodlivé súdne konanie, lebo sa mu tým odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov a teda možnosť riadne konať pred súdom. Súd dbá na to, aby odôvodnenie jeho rozhodnutia bolo presvedčivé, preto musí z neho vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na druhej strane. Nepreskúmateľné rozhodnutie tiež nedáva dostatočné záruky pre to, že nebolo vydané v dôsledku ľubovôle a spôsobom porušujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces.

47. Odôvodnenie rozhodnutia správneho súdu, z ktorého nemožno zistiť, akým spôsobom správny súd postupoval pri posudzovaní rozhodných skutočností v prejednávanej veci, nevyhovuje zákonným požiadavkám, ktoré Správny súdny poriadok kladie na obsah odôvodnenia rozhodnutia a v konečnom dôsledku takéto rozhodnutie zasahuje do základných práv účastníka správneho súdneho konania, ktorý má nárok na to, aby bola jeho vec spravodlivo posúdená. Správny súd je preto povinný svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, je povinný tiež zrozumiteľným spôsobom vysvetliť, ako a prípadne prečo sa určitou žalobnou námietkou nezaoberal. Ak tak správny súd nepostupuje, porušuje právo účastníka správneho súdneho konania na spravodlivý proces garantovaný článkom 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článkom 6 ods. 1 Dohovoru.

48. Po preskúmaní obsahu spisu a rozhodnutia krajského súdu musí kasačný súd konštatovať, že námietka žalobcu, že napadnuté uznesenie krajského súdu obsahuje prvky arbitrárnosti, je dôvodná. Napadnuté uznesenie krajského súdu obsahuje iba strohé odôvodnenie, z ktorého nie je vôbec jasné, z akých dôvodov správny súd dospel k záveru, že vo veci vedenej žalovaným pod sp. zn. 16958-2/2018-LV o návrhu žalobcu na povolenie obnovy konania nedošlo k nečinnosti orgánu verejnej správy, a tiež v odôvodnení absentuje zrozumiteľné vysvetlenie, z akého dôvodu sa správny súd venoval otázke prípustnosti súdneho prieskumu rozhodnutia o prerušení konania, hoci úlohou správneho súdu bolo svoje rozhodnutie riadne odôvodniť.

49. Rozhodnutie krajského súdu, ktoré sa obmedzí na zhrnutie skutkového stavu, citáciu právnych predpisov a ich abstraktné posúdenie, je nutné považovať za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, nedávajúce dostatočné záruky pre to, že nebolo vydané spôsobom porušujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces.

50. Kasačný súd na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná v zmysle ustanovenia § 440 ods. 1 písm. f/ SSP, a preto uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sa/82/2018-119 z 8. júna 2020 zrušil a vec mu vrátil v zmysle ustanovenia § 462 ods. 1 SSP na ďalšie konanie.

51. V ďalšom konaní bude úlohou správneho súdu, postupovať vo vyššie naznačenom smere, predovšetkým dodržať všetky procesné požiadavky v súvislosti s rozhodovaním vo veci, znovu vec prejednať, vysporiadať sa pri tom i so všetkými námietkami uvedenými v kasačnej sťažnosti,

korešpondujúcimi s obsahom žaloby, vo veci opätovne rozhodnúť a svoje rozhodnutie riadne odôvodniť.

52. Na margo veci kasačný súd uvádza, že nie je možné prisvedčiť správnosti záveru krajského súdu, ktorý v napadnutom rozhodnutí konštatoval, že správne súdy nepreskúmajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania, pričom rozhodnutie o prerušení konania je rozhodnutím procesnej povahy v zmysle § 7 písm. e/ SSP. Je nevyhnutné zdôrazniť, že práve cit. ustanovenie § 7 písm. e/ SSP zakotvuje novú odlišnú právnu úpravu oproti ustanoveniu § 248 písm. a/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, podľa ktorého správne súdy nepreskúmavali „rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania“. Zmenou oproti pôvodnej právnej úprave je výnimka zakotvená v ustanovení § 7 písm. e/ SSP, ktorá umožňuje správnemu súdu preskúmať zákonnosť aj rozhodnutí a opatrení predbežnej, procesnej a poriadkovej povahy, ak by mohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka administratívneho konania. Účelom tejto zmeny je zabezpečiť materiálnu ochranu práv v správnom súdnictve. Priamy zásah do subjektívnych práv môže byť totiž spojený, ešte pred vydaním meritórneho alebo konečného rozhodnutia, resp. opatrenia, s prijatím predbežného, procesného alebo poriadkového rozhodnutia, či opatrenia orgánu verejnej správy.

53. V rozhodnutí vo veci samej rozhodne krajský súd aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

54. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

P o u č e n i e :

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e príпустný.